

Fremsat den 29. februar 2024 af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Theresa Berg Andersen (SF),
Anne Valentina Berthelsen (SF), Astrid Carøe (SF), Karsten Hønge (SF), Sofie Lippert (SF),
Signe Munk (SF) og Mads Olsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om at sikre unge øboere lige mulighed for at starte på en ungdomsuddannelse

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2024 at tage de nødvendige initiativer, der sikrer unge øboere under 18 år lige mulighed for at starte på en ungdomsuddannelse, ved at afsætte midler til en såkaldt særlig ø-su. Mid-

lerne kan udmøntes som en ansøgningspulje og kan dermed gøres uafhængige af det tilskud, der kan gives via udligningslovens § 20.

Bemærkninger til forslaget

Unge øboere, der vil tage en ungdomsuddannelse, tvinges i dag til at flytte hjemmefra som 15-16-årig, fordi der ikke udbydes ungdomsuddannelser på de små øer. At flytte hjemmefra er for de unge øboere derfor ikke bare en mulighed, men en nødvendighed, som er forbundet med udgifter til kost, logi, kostgymnasium el.lign., når den unge flytter til fastlandet for at gå på en ungdomsuddannelse.

I dag kan forældre til unge øboere få del i et særligt tilskud, som tildeles ø-kommunerne. Det er det såkaldte § 20-tilskud i medfør af udligningsloven (lovbekendtgørelse nr. 63 af 19. januar 2021), som kommunerne, jf. udligningslovens § 20, stk. 4, frivilligt kan vælge at give tilskud fra. § 20-midlerne er ikke øremærket dette formål, men kan anvendes af kommunen til at dække forskellige udgifter forbundet med at have en eller flere øer som en del af kommunen. Kommunerne kan derfor vælge at yde støtte til unge, der under uddannelse efter folkeskolen nødsages til at fraflytte øen, men de er ikke forpligtet til det.

I en tid, hvor kommunernes økonomi er under pres, er det dog nærliggende at spare på tilskuddet for at kunne finansiere f.eks. ældreområdet eller andre vigtige områder i kommuneøkonomien.

Det stiller især de forældre og unge, der bor i kommuner, hvor tilskuddet er meget lille eller helt sparet væk, i en vanskelig situation. Det var f.eks. tilfældet for de unge øboere på Strynø i 2023 (»Kommune fjerner den særlige støtte til unge fra Strynø, der tager ungdomsuddannelse: - Jeg er virkelig uforstående«, Fyns Amts Avis, den 18. december 2022). Det kan for den enkelte familie betyde, at storebror kunne starte på en ungdomsuddannelse, men når det kommer til lillesøster, ved man ikke, om hun skal arbejde sommeren væk for at have råd til at tage en ungdomsuddannelse. Det er således kun velstillede familier, der kan lade deres børn starte på en uddannelse på fastlandet. Forslagsstillerne finder, at det

skaber en ulighed, der stiller nogle unge øboere dårligere end andre.

Af den grund foreslås det at afsætte midler, der målrettes unge øboere, der tager en ungdomsuddannelse på fastlandet – en såkaldt ø-su. Tilskuddet kan udbetales direkte til familien via ansøgning og kan dermed gøres uafhængigt af det tilskud, der kan gives via udligningslovens § 20. En sådan model vil sikre, at kommunernes prioritering ikke går ud over unge øboeres mulighed for at uddanne sig. Tilskuddet bør svare til su-satsen for udeboende, hvis de unge øboere er nødsaget til at flytte fra hjemmet for at tage sig en ungdomsuddannelse.

Tilskuddet skal kun gælde for unge under 18 år, da unge over 18 år kan modtage almindelig su.

Det er for forslagsstillerne ikke afgørende, hvordan en konkret løsning udmøntes. Forslagsstillerne er derfor åbne for at drøfte andre måder, hvorpå det økonomisk kan sikres, at unge øboere får lige muligheder for at gå på en ungdomsuddannelse, når de er nødsaget til at flytte hjemmefra i en tidlig alder.

Den konkrete model skal drøftes med de partier, der stemmer for nærværende forslag.

Finansiering

Der boede i 2023 i alt ca. 4.500 personer på de 27 danske småøer (»De 27 øer«, danske-småøer.dk). Det konkrete antal af unge øboere under 18 år kendes ikke, men det forventes – på baggrund af skøn fra Sammenslutningen af Danske Småøer – at forslaget maksimalt vil være forbundet med årlige merudgifter i størrelsesordenen 1-2 mio. kr. afhængigt af antallet af unge uddannelsessøgende fra øerne.

Det foreslås, at udgiften finansieres via råderummet.

Skriftlig fremsættelse

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre unge øboere lige mulighed for at starte på en ungdomsuddannelse.

(Beslutningsforslag nr. B 146)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.